

LORM

SPOLEČNOST PRO HLUCHOSLEPÉ

SOCIETY FOR THE DEAFBLIND

**PRAKTICKÉ RADY
PRO MAJITELE VODÍCÍCH
A ASISTENČNÍCH PSŮ**

**MIMOŘÁDNÁ PŘÍLOHA
K 56. ČÍSLU BULLETINU DOTEKY**

Vážení čtenáři,

protože se setkáváme při našich celoročních akcích a na pobytech nejen s Vámi, ale i s Vašimi velkými pomocníky – vodícími a asistenčními psy, napadlo nás shromáždit několik dostupných informací, rad a zkušeností jejich trenérů, cvičitelů i některých majitelů vodících či asistenčních psů.

Doufáme, že budou užitečné pro Vás i Vaše okolí; určitě pomohou při Vašem soužití se psem. Budete se lépe orientovat v povinnostech k získanému psu i v různých situacích s ním. Chtěli jsme upozornit na některá důležitá fakta, pokusit se vyvrátit některé mýty. Víme, že většinu informací již znáte, ale třeba se dozvíte i mnoho nového.

Věříme, že to bude zajímavé a podnětné čtení i pro ty, kteří se s Vašimi miláčky jen potkávají.

Děkujeme trenérům ze sdružení Helpes za cenné konzultace.

*Jana Kašparová, terénní pracovnice
o.s. LORM Praha*

PÉČE O PSA

aneb je to Váš pomocník a tak si péči zaslouží!

- Krmení - vhodné granulované krmivo podávejte svému psu 1x (nejlépe navečer) nebo 2x (ráno a večer) denně (v tom případě je nutné rozdělit jednu krmnou dávku na dva díly).
- Pamlsky a odměny jsou také jídlo, snižte tedy psovi krmnou dávku o množství, které dostane jako odměnu během dne.
- Dodržujte pravidelnou dobu krmení.
- Pokud granule máčíte, misku po každém jídle umyjte - zvláště v letních měsících hrozí infekce.
- Jídlo nechte psovi po určitou dobu (asi 20min), když ho nezkonsumuje, odeberte mu jej.
- Suché granule mají kladný vliv na nižší tvorbu zubního kamene.
- Omezte psovi po nakrmení pohyb, klid je prevencí proti torzi (přetočení) žaludku.
- Voda - musí být vždy k dispozici v dostatečném množství - čistá a čerstvá. Měňte ji alespoň 2x denně.
- Srst je nutno česat a kartáčovat - pokud pročešete psa každý den, bude se na tento denní rituál obvykle těšit.
- Venčení – minimálně 3x denně. Nezapomeňte, že Váš pomocník potřebuje i odreagování, delší procházku a hru.
- V zimním období věnujte zvýšenou pozornost tlapkám. Ochranou proti soli je omývání a promazávání kůže např. vazelínou nebo krémy na psí tlapky. Naopak v létě dlouhá chůze po rozpáleném betonu či asfaltu může způsobit popáleniny. Dalším nebezpečím jsou zmrazky a osiny. U dlouhosrstých psů požádejte někoho o vystříhání chlupů mezi prsty (je možno zajít za tímto účelem do psího salonu).
- Koupání psa - nepoužívat nadměrně šampony, psa koupat pouze tehdy, když to nezbytně potřebuje (vyválí se v nečistotě, páchnoucích zbytcích čehokoliv atd.). Jinak cca 2x ročně.
- V letním období dejte velký pozor na přehřátí Vašeho psa. Váš pes nemusí být sám schopný posoudit, kdy už je pro jeho zdraví pobyt na slunci nebezpečný!
- Na cesty mějte s sebou pro psa vždy misku a vodu.

CESTOVÁNÍ S VODÍCÍM NEBO ASISTENČNÍM PSEM

Osobním automobilem:

- Nový silniční zákon (č. 361/2000 Sb., v platném znění ke dni 1.6. 2006) ukládá v paragrafu č. 5 řidiči povinnost: „zabezpečit přepravované zvíře tak, aby neohrozilo řidiče a přepravované osoby“. Vždy záleží na posouzení policisty - tak lze doporučit pouze tři bezpečné možnosti přepravy psů v autě: přepravní prostor oddělený mříží nebo sítí, přepravní box a postroj s pásem (příčemž je pes umístěn na zadní sedačce a připoután bezpečnostním pásem).

Autobusem, vlakem, MHD:

- Ve všech dopravních prostředcích cestujete se psem na určeném místě, pes musí být držen na vodítku nakrátko.
- Při nástupu do vlaků, tramvajů a autobusů nastupuje pes jako první a vystupuje buď společně s Vámi (tam, kde je dostatek místa a nejsou strmé schody) nebo vystupuje až po Vás, čeká na povel k sestupu, přičemž je stále upoután na dostatečně (1,5 m) dlouhém vodítku.
- V případě, že je nástupiště příliš vysoké a strmé, musíte psovi při nástupu pomoci, zvednout ho.
- V dopravních prostředcích je náhubek pro psa povinný a proto se doporučuje mít ho alespoň u sebe. Jako vhodná alternativa se osvědčila například lehká ohlávka Halti, která umožní psovi veškeré pohodlí a přitom splní povinnost mít náhubek. Ve vlacích náhubek povinný není.
- Dle mnohých přepravních řádů plně odpovídáte za každou škodu, která z důvodu přepravy psa vznikla, a jste povinen neprodleně odstranit každé znečištění, které pes způsobil, nebo uhradit úklid znečištěného místa.
- Uvědomte si, že v případě, že je Váš pes nemocný, špinavý nebo agresivní, může být vyloučen z přepravy.

Taxislužbou:

- Pokud budete cestovat se svým psem taxislužbou, musíte při objednání služby sdělit, že hodláte jet s vodícím či asistenčním psem; taxikář není povinen Vás se psem vzít.

Do zahraničí:

- Pokud budete se svým vodícím či asistenčním psem cestovat do zahraničí, podmínky k výjezdu psa zjistíte na Státní veterinární správě. Další informace můžete získat i na velvyslanectví nebo konzulátu země, kam cestujete. Některé členské státy si stanovily další požadavky pro vstup zvířat v zájmovém chovu na svoje území. Jde jednak o cestovní formality, ale také by Vám měli poskytnout informace o přístupových právech, povinnosti používání vodítek a pod.
- Podmínkou pro vycestování se psem je Pas zvířete v zájmovém chovu - je to jednotný doklad platný ve všech členských státech Evropské unie dle nařízení ES č. 998/2003.
- Vhodnou pomůckou pro cestu do zahraničí je malé pouzdro na obojek s kontaktními informacemi (adresa hotelu apod.) v jazyce dané země nebo v angličtině, kdyby se tam Váš pes ztratil.

Letadlem:

- Při cestě letadlem nahlase vodícího nebo asistenčního psa už při rezervaci letenky. Na linkách ČSA bude pes přepraven zdarma a na palubě s cestujícími. Výjimkou je Velká Británie a Irsko, tam psi musí být dopravováni v nákladovém prostoru (předpisy daných zemí). Na palubě letadla musí být pes označen a na vodítku. S sebou musíte mít náhubek pro případ potřeby, průkaz ZTP či ZTP/P, potvrzení o výcviku, certifikát či průkazku, veterinární doklady a Pas zvířete.

VETERINÁRNÍ PÉČE O VAŠEHO PSA

- Telefonní číslo na Vašeho veterinárního lékaře mějte vždy po ruce.
- Navštivte ho se všemi akutními stavy Vašeho psa.
- Pravidelné očkování - dle očkovacího plánu.
- Pravidelné prevence proti vnějším parazitům - dospělá zvířata odčervujte pravidelně každých 3 - 6 měsíců.
- Kontrola a čištění uší a očí (sami můžete omývat oči borovou vodou, v případě potřeby Vám další prostředky doporučí Váš veterinární lékař).
- Kontrola a zastřihávání drápků.
- Případný problém s ucpáním análních žlázek vyřeší Váš veterinář.
- Při pravidelné kontrole srsti můžete narazit na různé parazity (klíšťata, blechy) - prevenci Vám doporučí Váš veterinární lékař.
- Pečlivě uschovávejte lékařské záznamy Vašeho psa.

Akutní návštěva veterinární ordinace s Vaším psem je vhodná, když:

- má zvýšenou teplotu (normální teplota je 39°C);
- nadměrně - neobvykle pije, nebo naopak nepije vůbec;
- nepřijímá potravu;
- zvrací;
- má průjem;
- má zácpu - nevyprazdňuje se;
- má dýchací potíže;
- má vyrážku;
- má úraz;
- má krev v moči či ve stolici;
- má pohybové problémy;
- má kašel či rýmu;
- má nějaký druh záchvatu;
- máte podezření na nehodu způsobenou např. automobilem, člověkem (úder, nakopnutí), poranění jiným psem či zvířetem;
- máte podezření na pozření nebezpečné potraviny či nějakého předmětu.

SOUŽITÍ S VAŠÍM PSEM

- Pes by měl mít v bytě vyhrazené své stálé místo (místo k odpočinku - pelíšek), kde nejen odpočívá, ale je na ně i vykáván, např. když je potřeba vytrít podlahu nebo přijde-li návštěva, která má na psy alergii či se jich bojí, když Vám překáží při práci či jiné činnosti v domácnosti. Místo („pelíšek“) by mělo být tam, kde to psovi vyhovuje.
- Pravidla a rituály je třeba přesně dodržovat - utírání tlapek při příchodu z procházky, klid na pelíšku po jídle a pod.
- Hračky pro psa musí mít dostatečnou velikost, aby nehrozilo jejich spolknutí. Hračku psovi dávejte pouze na čas vymezený ke hře, nenechávejte mu ji na dlouhou dobu, mohl by ji bez kontroly rozkousat a pozřít. Jako hračka či aport se nehodí předměty nebezpečné pro zuby Vašeho psa – není vhodné chtít po psovi přinášet kameny. Pozor na kovové části při jakémkoli „přetahování se“ nebo „zápasení“. Při hře pozor na prudké škubání čímkoli, co má pes v tlamě.
- Poslušnost je základem bezproblémového soužití člověka se psem. Je nezbytné ji pravidelně procvičovat. Řiďte se povelovou technikou a radami, které Vás naučil trenér při předávání psa.
- Venku, když pustíte psa na volno, často ho přivolávejte a odměňujte, a pak ho zase pusťte. Mějte ho stále pod kontrolou. Určete si hranici (cca 20 metrů), a když ji pes překročí, ihned ho volejte zpět.
- Nezapomínejte si se psem hrát. Upevní to vaše vzájemné pouto. Hračka (např. balonek se šňůrkou) může zpestřit vaše společné procházky.
- Nezapomínejte brát ohled na zdravotní stav, věk a momentální kondici Vašeho asistenčního psa.
- Nezapomeňte, že Vaši lásku ke psům nemusí sdílet Vaše okolí. Proto k němu buďte ohleduplní. Respektujte, že se mnoho lidí psů bojí, nechtějí být od psa umazaní, oslintaní či mít stopy psích chlupů na svém oděvu.

PRAKTICKÉ RADY

- Nikdy nenechávejte svého psa zavřeného v autě - i při malém slunečním svitu teplota v autě prudce stoupá a hrozí přehřátí psa.
- Na veřejnosti mějte psa vždy označeného - dečka, postroj, známka, nezapomeňte mít vždy u sebe služební průkaz psa.
- V případě, že se setkáte s odmítavým postojem ke vstupu Vašeho psa např. do restaurace, obchodu a pod., pokuste se v klidu vysvětlit, že se jedná o Vašeho průvodce, nehádejte se, ale na tento problém upozorněte výcvikový subjekt, který Vám psa vycvičil, městský či obecní úřad v místě, případně požádejte o pomoc městskou policii. V žádném případě nenechávejte psa někde uvázaného či odloženého.
- Uvědomte si, že některé schody (na půdu, rozhlednu a pod.) jsou tak strmé, že chtít po psu, aby je zdolal, může být pro něj nebezpečné.
- Pokud je to možné, na jezdících schodech si se psem stoupněte tak, abyste se vždy drželi madla pravou rukou a levou rukou přidržujete a kontrolujete psa, který stojí těsně vedle Vás. Nedo- volte psovi si sedat či lehat na eskalátorech, aby si nezachytil chlupy ocasu do eskalátoru.
- Pokud nechcete, aby někdo hladil Vašeho vodícího či asistenč- ního psa, slušně mu vysvětlete, že si to nepřejete, protože pes pracuje a musí se na svou práci koncentrovat. Vodícího psa se nedoporučuje nechat hladit během práce.
- Nepoužívejte svou červenobílou hůl jako nástroj pro trestání neposlušného psa, holí psa nepostrkujte.
- Svého psa svěřujte (krátkodobé pohlídání) pouze osobám zná- mým (rodina, přátelé), které jsou schopny psa zvládnout a nést za něj odpovědnost (ne děti či osoby, které nejsou schopny psa fyzicky zvládnout).

VODÍCÍ ČI ASISTENČNÍ PES A VAŠE RODINA

Na rozhodnutí, zda budete moci využívat vodícího či asistenčního psa se musí podílet i Vaše nejbližší rodina. Musíte brát ohledy na potřeby členů domácnosti – alergie, patologický strach ze psů, bytové a jiné podmínky.

Vaše rodina by měla respektovat, že se jedná o Vašeho pomocníka a nikoliv o rodinného mazlíčka:

- Pokud je to možné, budete o psa pečovat Vy (krmení, venčení, péče o srst, atd.).
- Pokud Vám to např. zdravotní stav nedovoluje, je vhodné, aby jeden člen rodiny pomáhal při péči a Vy jste celý proces provázel/a slovní pochvalou a byl/a přítomen (krmení, venčení, péče o srst).
- Zejména v prvních měsících po předání vodícího nebo asistenčního psa by měli Vaši blízcí „ustoupit do pozadí“ a dát Vám i Vašemu novému asistentu možnost vytvořit si trvalý vztah a pevné pouto. To se týká i dětí, takže žádné tajné pamlsky pod stolem, hračky, odlákávání, vytahování se a předvádění se s asistentem apod.

VODÍCÍ I ASISTENČNÍ PES A ZÁKON

Zákon nezná pojem vodící či asistenční pes, a tak se na Vás vztahují všechny zákonné normy jako na ostatní majitele psů. Jedinou výjimkou je osvobození od místních poplatků, zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích.

Ze zákona č. 246/1992 Sb. na ochranu zvířat proti týrání, zákona č. 215/92 Sb., o veterinární péči a občanského zákoníku, zákon č. 40/1964 Sb., v platném znění, vyplývají pro majitele psů následující povinnosti a odpovědnosti:

- Odpovědnost za škody způsobené Vaším psem. Pojištění psa může být úsporou Vašich financí.

- Přihlásit psa do evidence finančního odboru příslušného obecního nebo městského úřadu, pes musí být označen evidenční známkou.
- Udržovat psa v čistotě.
- Chovat ho ve vhodných podmínkách.
- Poskytnout mu přiměřený pohyb.
- Očkovat ho proti vzteklině a dalším nemocem.
- Poskytnout mu nezbytnou veterinární péči je-li nemocen.
- Dostatečně ho krmit a napájet.
- Pokud Váš pes způsobí někomu úraz, jste povinni ho nechat vyšetřit veterinárním lékařem.
- Respektovat zákaz vstupu psů vydaný vlastníkem nemovitosti.
- Každý majitel psa musí dbát na to, aby vlastnictvím svého psa nenarušoval práva ostatních osob. Podle zákona se doslova musí chovat tak, aby nad míru přiměřenou místním poměrům neobtěžoval sousedy štěkáním nebo vytím psa, pachy, pevnými a tekutými výkaly psa.
- Nesmíte ohrožovat držením psa své okolí.
- Nesmíte připustit, aby pes znečišťoval chodby domů, chodníky, parkové cesty, dětská hřiště apod.
- Ze zákona jste tedy jako majitelé psa povinni po svém psovi uklízet exkrementy a další nečistoty či toto zabezpečit jinou osobou. Proto je nezbytné ráno psa dostatečně vyvenčit, a tak ho zvyknout pravidelnému vyprazdňování. Přesto je potřeba, abyste měli vždy při ruce sáček na odstranění psem vykonané potřeby na místě, kde je Vaší povinností po psovi uklidit – například na veřejných komunikacích, v městském parku, v těsné blízkosti hotelů apod. Sáček s nečistotou hodíte do koše. Kolemjdoucích se zeptáte, kde je. Stejně tak v hotelu je samozřejmostí psovi před vstupem do pokoje očistit tlapy, případně srst, uklidit po psovi případné zvratky, rozkousané šišky, klacky apod.
- Nesmíte pouštět psy volně v honitbě.
- Nedopustit, aby pes vnikal na cizí pozemky, apod.
- Neopustit psa s úmyslem se ho zbavit nebo ho vyhnat.
- Nepůsobit psovi bezdůvodně nepřiměřené stresy.

- Nesmíte provádět chirurgické zákroky za účelem změny vzhledu zvířete.
- Nenechat psa bezdůvodně utratit.
Místní vyhláškou může být určena povinnost na veřejnosti zabezpečit psa vodítkem a náhubkem.

Konečné posouzení, zda se pes chová v souladu s tzv. dobrými mravy, do jaké míry obtěžuje své okolí, záleží vždy na posouzení soudu, pokud sousedé nejsou schopni vyřešit tento problém sami dohodou.

Na svého poradce, trenéra Vašeho psa se můžete obrátit:

- s jakýmkoliv problémem ohledně výcviku a chování Vašeho psa;
- se změnami v legislativě, týkající se práv a povinností majitelů psů;
- s novinkami ve výživě psů;
- s novinkami v oblasti výcvikových pomůcek a potřeb pro psy;
- s vhodným sportovním a jiným vyžitím pro Vás a Vašeho asistenta (soutěže, rekondiční pobyty, společenská setkání a události);
- s jakýmkoliv problémem při uplatňování Vašich práv (vstup do veřejných prostor, cestování se psem, jednání s úřady apod.);
- s učením nových cviků potřebných např. z důvodu změny Vašeho zdravotního stavu;
- se sociálním poradenstvím;
- s řešením nenadálých situací (hospitalizace apod.).

Vydává:
o.s. LORM – Společnost pro hluchoslepé,
Zborovská 62, Praha 5
Tel/fax: 257 325 478,
email: info@lorm.cz, web: www.lorm.cz